

Ljetos je Parlament Federacije usvojio je Deklaraciju o zaštiti rijeka i izglasao zaključak o potpunoj zabrani gradnje malih hidroelektrana na cijeloj teritoriji FBiH. Vlada FBiH je na temelju Deklaracije trebala u roku od tri mjeseca izvršiti analizu i predložiti izmjene zakona. Deset mjeseci od donošenja zabrane, te 6 mjeseci od isteka prvog roka, čini se da političari - koji ne kriju da su pod pritiskom lobista - sada mijenjaju mišljenje?

Situacija s izgradnjom malih hidroelektrana u Bosni i Hercegovini sve se više komplicira. Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine (FBiH) na online sjednici održanoj u utorak 27. aprila nije prihvatio Prijedlog Zakona o električnoj energiji u dijelu koji se odnosi na zabranu gradnje mini hidroelektrana na cijelom teritoriju tog bosanskohercegovačkog entiteta. Premda su novinarima zastupnici gotovo svih stranaka izjavljivali kako su oni i dalje protiv izgradnje takvih elektrana, na temelju čega je u ostalom prošlo ljeto donesena zabrana novih gradnji, Zakon za sada ipak nije prošao. Umjesto toga vraćen je kao nacrt u redovni postupak. Kako navode bh. mediji, zastupnici su odbili izjašnjavanje o prijedlogu Zakona o električnoj energiji po hitnom postupku, pa se za raspravu o nacrtu otvara nova javna rasprava u trajanju od 30 dana.

Parlament Federacije nalazi se trenutno između čekića i nakovnja. Žestok pritisak na njih vrše aktivisti i ekolozi, mobilizirajući međunarodni gnijev zbog uništavanja rijeka. Oni traže potpunu zabranu novih elektrana i očuvanje rijeka. S druge strane organiziraju se radnici zaposleni u industrijama koje proizvode mehaniku za izgradnju elektrana. Oni su naime prosvjedovali u ponedjeljak upozoravajući da potpuna obustava gradnje znači otkaze za 3.500 ljudi zaposlenih u ovoj industriji.

Zanimljivo je da se na stranu investitora svrstala i privatna firma Sendo iz Sarajeva koja je izradila studiju o utjecaju na okoliš za HE u Jajcu na rijeci Plivi, te se mnogi brinu za uništavanje najljepšeg bh. vodopada čiji je pritok ionako vidno smanjen postojećom elektranom. Planirane dvije nove, dodatno bi erodirale postojeće ekološko stanje. Argumenti za i protiv elektrana se sve više polariziraju i odlaze u krajnosti. Dok zagovarači zabrane MHE ističu da postojeće elektrane u BiH proizvode tek 3 posto struje, radnici koji su prosvjedovali u ponedjeljak, ističu da do sada izgrađene proizvode istu količinu energije kao i termoelektrana Kakanj, te da većina investicija za izgradnju obnovljivih izvora energije u BiH odlazi na solarne i vjetro projekte.

Što se tiče zabrane gradnje MHE kako stranke ističu, sve su za zakon, ali ne po hitnoj proceduri. Zašto? Pa vjerojatno zbog činjenice da je u ovoj zemlji, za razliku od susjednih pronađen neki model kako vezati energetska tranziciju za industriju i otvaranje novih radnih mjesta. Bijes ekologa na političare u ovom uskom kontekstu stoga nije potpuno opravdan. Jer kao što je politika do sada u pravilu ignorirala ekologiju zbog radnih mjesta i investitora,

tako sada ekolozi ignoriraju činjenicu da se zelene tranzicije mogu smatrati uspješnima samo ako radnici od njih imaju koristi. Usprkos aktualnom bijesu ekologa, činjenica je da je potrebno pronaći balans između vezivanja ekologije uz otvaranje novih radnih mjesta. Jedino tako pokušaj sanacije klimatskih promjena može uspjeti.

Izvor: bilten.org